

Notat

Kommenteret høringsoversigt vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om forskningsrådgivning m.v. og lov om Danmarks Grundforskningsfond

Forsknings- og Innovationsstyrelsen har i perioden 14. januar 2010 til 17. februar 2010 gennemført en bred høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forskningsrådgivning m.v. og lov om Danmarks Grundforskningsfond.

Ved høringsfristens udløb den 17. februar 2010 er der indkommet i alt 40 høringssvar, heraf 32 med substantielt indhold. Bemærkningerne i høringssvarene falder inden for seks forskellige hovedtemaer samt en række øvrige emner.

I dette resumé redegøres for de væsentligste bemærkninger til lovforslaget. For høringssparternes specifikke bemærkninger henvises til høringssvarene. Afslutningsvis i notatet redegøres for de væsentligste ændringer, der er foretaget i lovforslaget på baggrund af høringen og efter drøftelser i forligskredsen.

Bemærkninger til lovforslaget

En lang række svar (Dansk Industri, Dansk Erhverv, Danmarks Grundforskning, Lægemedelindustriforeningen og Sektorforskningens Direktørkollegium) tilkendegiver en generel tilslutning til ændringerne og dermed også til de punkter, der ikke nævnes specifikt i deres høringssvar.

Koordinationsudvalget

Der var generelt tilslutning fra Lægemedelindustriforeningen, Ingeniørforeningen, Det Strategiske Forskningsråd, DJØF, Lundbeckfonden, Landbrug og Fødevarer, Akademikernes Centralorganisation, Det Frie Forskningsråd og Danmarks ErhvervsforskningsAkademi til en nedlæggelse af Koordinationsudvalget. Danmarks Tekniske Universitet tilkendegav at være imod.

Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Sektorforskningens Direktørkollegium, Akademikernes Centralorganisation, Lægemedelindustriforeningen og Danske Universiteter er positive over for forslaget om, at forskeruddannelsesbevillingen fordeles mellem universiteterne og Det Frie Forskningsråd.

Kunstakademiets Arkitektskole m.fl. foreslår, at midlerne enten allokeres som basismidler til samtlige ph.d.-gradsgivende institutioner under Videnskabsministeriet og Kulturministeriet eller at alle forskeruddannelsesmidlerne overføres til Det Frie Forskningsråd og udbydes i åben konkurrence blandt samtlige ph.d.-gradsgivende institutioner under de to ministerier.

Det Nationale Forskningscenter for Velfærd og Sektorforskningens Direktørkollegium mener, der er behov for en præcisering i forhold til Det Frie Forskningsråds støtte til forskeruddannelse til forskningsinstitutioner uden for universiteterne. Det ønskes understreget, at midlerne kun udgør en del af Det Frie Forskningsråds forpligtelse til at finansiere forskeruddannelsesprojekter med sektorforskningens medvirke.

22. marts 2010

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vtuv@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 10-077137
Dok nr. 1279647
Side 1/1

Lægemiddelindustriforeningen og Danmarks Grundforskningsfond mener, man skal sikre koordinationsplatformen hos Danmarks Forskningspolitiske Råd. Ken-
nedycenteret finder, at der bør være en entydig placering af koordineringsopga-
ven uden at tilkendegive hos hvilket organ.

Sektorforskningens Direktørkollegium finder, at der ligeledes bør være en koor-
dinationsforpligtelse hos de øvrige organer i forskningsrådssystemet dvs. hos Rå-
det for Teknologi og Innovation, Danmarks Grundforskningsfond og Højteknolo-
gifonden, og foreslår desuden en præcisering af indholdet i koordinationsopga-
ven.

Københavns Universitet kan tilslutte sig nedlæggelsen af Koordinationsudvalget,
men finder det uheldigt, at videninstitutionerne ikke længere på en systematisk
måde kan indgå i den overordnede koordinering og planlægning.

Danmarks Forskningspolitiske Råd

Landbrug og Fødevarer, Lundbeckfonden, Københavns Universitet, Copenhagen
Business School, Danmarks Tekniske Universitet, Danmarks Erhvervsforsk-
ningsAkademi, Danmarks Forskningspolitiske Råd, Dansk Erhverv, Ingeniørfor-
eningen, Lægemiddelindustriforeningen, DJØF, Akademikernes Centralorganisa-
tion, Dansk Industri og Danske Universiteter er positive over for en styrkelse af
Danmarks Forskningspolitiske Råd.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 2/2

Ingeniørforeningen, Lægemiddelindustriforeningen, DJØF og Akademikernes
Centralorganisation mener, at rådet skal styrkes yderligere, end der er langt op til
i lovforslaget. Ingeniørforeningen, DJØF og Akademikernes Centralorganisation
foreslår i forlængelse heraf, at Danmarks Forskningspolitiske Råd får et selv-
stændigt sekretariat med placering uden for Videnskabsministeriet og med bety-
delig analysekapacitet.

Danmarks Forskningspolitiske Råd er enig i lovforslaget om, at der skal ske en
styrkelse af sekretariatsbistanden. Rådet anbefaler i lyset af den hidtidige debat
om Rådets sekretariatsfunktion, at selvstændigheden og uafhængigheden præcise-
res ved, at Danmarks Forskningspolitiske Råd får deres egen budgetlinje på fi-
nansloven.

Det Frie Forskningsråd og Danmarks Forskningspolitiske Råd ønsker fortsat at
kunne skelne mellem forskningspolitisk og forskningsfaglig rådgivning.
Danmarks Forskningspolitiske Råd understreger, at rådet ikke skal give forsk-
ningsfaglige vurderinger af kvaliteten af et forskningsfelt, men om rammebetin-
gelser, krav og initiativer, der kan fremme kvaliteten af dansk forskning og dansk
forskningens globale position.

Dansk Erhverv og Akademikernes Centralorganisation støtter, at Danmarks
Forskningspolitiske Råd får ansvar for rådgivning vedrørende internationale op-
gaver, men ønsker begge, at det skærpes yderligere.

Akademikernes Centralorganisation, Ingeniørforeningen og DJØF mener, at man
skal fastholde, at 50 % af Danmarks Forskningspolitiske Råds medlemmer skal
være anerkendte forskere. Kunstakademiets Arkitektskole m.fl. finder, at det er

vigtigt, at Danmarks Forskningspolitiske Råd stadig repræsenterer en indsigt i Kulturministeriets fagområde.

Større bevillinger

Videnskabernes Selskab, Københavns Universitet, Sektorforskningens Direktørkollegium, DJØF, Akademikerens Centralorganisation, Dansk Medicinsk Selskab, Bo Løfgren m.fl., Selskab for medicinsk studenterforskning, FTF, Ingeniørforeningen, Kennedycenteret og Kunstakademiets Arkitektskole m.fl. ønsker at fastholde muligheden for små bevillinger.

Høringssvarene fra de sundhedsvidenskabelige høringssparter argumenterer alle for en fastholdelse af de små bevillinger, så man stadig kan få støtte til forskningsårsstuderende – de såkaldte skolarstipendier - under Forskningsrådet for Sundhed og Sygdom.

De øvrige argumenter for at fastholde de små bevillinger drejer sig hovedsagelig om en fortsat sikring af unge forskere, små forskningsområder, skæve / tværvideenskabelige forskningsområder mv.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 3/3

Danske Universiteter støtter hensigten med større bevillinger, men frygter, at opgaven ikke vil blive løftet, specielt ikke hvis der kun følger 30 mio. kr. med. Modsat mener Akademikerens Centralorganisation, at beløbet er tilstrækkeligt, og endelig støtter Lægemedelindustriforeningen forslaget om større bevillinger. Samtidig mener Kunstakademiets Arkitektskole m.fl., man skal fastholde de små bevillinger og i modsat fald kompensere Kulturministeriets institutioner på samme måde som universiteterne.

Videnskabernes Selskab, DJØF og Akademikerens Centralorganisation finder det uheldigt, at ministeren kan gribe ind, hvis ikke bestyrelserne for de to forskningsråd retter ind og dekretterer større bevillinger. De anfører, at dette vil skabe mistillid mellem bestyrelser, ministerier og forskningsrådssystemet som helhed.

Eksterne bedømmere

Dansk Industri, Lægemedelindustriforeningen, Copenhagen Business School, Danske Universiteter, Akademikerens Centralorganisation, Danmarks ErhvervsforskningsAkademi og Danske Fysioterapeuter er positive over for forslaget om øget brug af eksterne bedømmere.

Københavns Universitet finder, at det er vigtigt med en velbeskrevet form til udvælgelse af ad hoc bedømmere, der er sammenlignelig med de kvalitetskrav, der stilles til rådsmedlemmerne, hvis man skal øge legitimiteten. Lundbeckfonden er bekymret for effekten, hvis det blot betyder, at tidligere rådsmedlemmer i stedet benyttes som eksterne bedømmere.

Sektorforskningens Direktørkollegium mener, at der ud fra et retssikkerhedshensyn til de eksterne bedømmere skal anvendes anonyme bedømmere, når rådsmedlemmers ansøgninger bedømmes.

Akademikerens Centralorganisation, Kunstakademiets Arkitektskole m.fl., Lundbeckfonden, Danmarks Forskningspolitiske Råd, Region Midtjylland, DJØF og Region Sjælland er kritiske over for den øgede sagsbehandlingstid.

DJØF, Akademikernes Centralorganisation, Danmarks Forskningspolitiske Råd og Landbrug og Fødevarer mener, at udgifterne til øget ekstern bedømmelse ikke skal afholdes af rådene, men f.eks. af Videnskabsministeriet. Endelig forekommer det Det Strategiske Forskningsråd ejendommeligt, at de skal bidrage til at styrke sekretariatsbetjeningen i andre råd uden selv at blive styrket.

Antal af rådsmedlemmer

Følgende er bekymret over forslaget om en reducere af rådsmedlemmer fra 90 til 60: Kennedy Centeret, Copenhagen Business School, DJØF, Landbrug og Fødevarer, Akademikerens Centralorganisation, Kunstakademiets Arkitektskole m.fl. og Det Frie Forskningsråd.

Det Frie Forskningsråd argumenterer imod en reducere, da de mener; at ekstern bedømmelse giver mere arbejde frem for mindre i de faglige forskningsråd, da rådsmedlemmerne ifølge Det Frie Forskningsråd stadig vil skulle behandle alle ansøgninger; at tabet af den faglige bredde i rådet vil medføre tab af faglig fokus; at øget fokus på tværvidevidenskab kræver øget faglig dækning; den foreslåede sekretariatsmæssige styrkelse er ikke stor nok til at kunne mindske rådets arbejdsbyrde, og endelig at rådgivningsbyrden ikke bliver mindre, men kompetencerne til at give den rigtige faglige rådgivning vil mindskes.

Danmarks Forskningspolitiske Råd anfører, at man bør vente med at reducere antallet af rådsmedlemmer, indtil man har sikret, at arbejdsbyrden faktisk er mindre.

Det Kongelige Videnskabernes Selskab foreslår en reduktion til 75 medlemmer, hvilket de mener, er mere realistisk, da det ifølge selskabet er vigtigt, at rådene selv besidder et bredt kendskab til forskningen og til det danske forskningslandskab.

Følgende har ikke kommenteret forslaget i deres hørings svar: Selskabet for medicinsk studenterforskning, Danmarks Grundforskningsfond, FTF, Bo Løfgren m.fl., Det Strategiske Forskningsråd, Danmarks Tekniske Universitet, Sektorforskningens Direktørkollegium, Region Midtjylland, Lundbeckfonden, Dansk Medicinsk selskab, Landbrug og Fødevarer, Region Nordjylland, Region Syddanmark, Danske Fysioterapeuter, Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, Region Sjælland og Dansk Byggeri

Københavns Universitet har kommentarer til den konkrete udformning af udvælgelse af ad hoc paneler, da de fremfører, at det er nødvendigt at have øget legitimitet i fokus, når den faglige bredde i forskningsrådene er blevet reduceret.

Danske Universiteter finder overordnet set, at de foreslåede ændringer af den overordnede forskningsrådsstruktur indebærer en styrkelse af både dansk forskningsrådgivning og af rådernes fondsfunktion. De kommenterer ikke forslaget om en reduktion af antallet af rådsmedlemmer. I bilagene til Danske Universiteters

høringssvar fremgår det, at Aarhus Universitet er imod en reduktion, mens Syddansk Universitet, Statens Byggeforskningsinstitut og Aalborg Universitet ikke udtaler sig om det.

Følgende støtter forslaget om en reduktion af antallet af rådsmedlemmer:

Danmarks ErhvervsforskningsAkademi, Dansk Industri, Dansk Erhverv, Lægemiddelindustriforeningen og Ingeniørforeningen så gerne, at man havde forenklet forskningsrådssystemet yderligere.

Endelig er Dansk Industri, DJØF og Landbrug og Fødevarer positive over for flere medlemmer med international forskningserfaring.

Bevillingsejer

Danske Universiteter, Danmarks Tekniske Universitet og Københavns Universitet kan ikke tilslutte sig, at det præciseres i loven, at den enkelte forsker er bevillingsejer. De mener tværtimod, at der skulle stå, at bevillingsejer er forskningsinstitutionen.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Det Strategiske Forskningsråd og Landbrug og Fødevarer påpeger det u hensigtsmæssige i, at Det Strategiske Forskningsråd ikke har samme praksis som Rådet for Teknologi og Innovation og Højteknologifonden i forhold til deres SPIR-samarbejde. De anfører, at de gerne så, at Det Strategiske Forskningsråd i sådanne tilfælde har mulighed for at give bevillingen til institutionen. I forlængelse heraf foreslår de yderligere, at bestyrelsen får bevillingskompetence, samt at det skal være muligt for Rådet for Teknologi og Innovation, Højteknologifonden og Det Strategiske Forskningsråd, at udgøre én fælles myndighed med mulighed for at delegerer til et underudvalg.

Side 5/5

Videnskabernes Selskab støtter lovforslaget om, at bevillingerne eksplicit skal følge bevillingshaver og ikke vedkommendes institution.

Diverse

Dansk Industri opfordrer til, at kompetencekravet til programkomiteerne justeres, da det har vist sig unødigt vanskeligt at hverve medlemmer fra erhvervslivet. De foreslår, at det bliver muligt at hverve medlemmer, der lever op til kriterierne om at være forskningskyndige, da det vil tiltrække personer med stærke kompetencer i forhold til at vurdere effekt, relevans og kvalitet, hvilket betyder at en programkomite, der rummer såvel anerkendte forskere som forskningskyndige, vil have et styrket grundlag for en samlet vurdering af kvalitet, effekt og relevans.

FTF så gerne, at der var større opmærksomhed på professionshøjskolernes repræsentation i faglige råd og programkomiteer.

Region Syddanmark, Region Sjælland, Region Midtjylland, Region Nordjylland så gerne, at regionerne får indstillingsret til bestyrelserne for Det Frie Forskningsråd, Det Strategiske Forskningsråd og Danmarks Forskningspolitiske Råd eller det på anden måde sikres, at den sundhedsfaglige forskning på sygehusene repræsenteres i bestyrelserne.

Copenhagen Business School undrer sig over forskellen i udpegningsprocedure til henholdsvis de faglige forskningsråd og programkomiteerne. De foreslår, at medlemmer af programkomiteerne indkaldes og udpeges efter åbne indkaldelser i lighed med den gældende procedure vedrørende de faglige forskningsråd.

Region Syddanmark, Det Strategiske Forskningsråd, Danmarks ErhvervsforskningsAkademi, København Universitet, Akademikernes Centralorganisation og DJØF ser det som positivt med klarere rollefordelinger mellem hhv. rådene indbyrdes og mellem bestyrelser og underliggende organer.

Sektorforskningens Direktørkollegium foreslår en yderligere præcisering af de tre beslutningsniveauer i hhv. Danmarks Forskningspolitiske Råd, bestyrelserne for Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd, og hhv. faglige forskningsråd og programkomiteer.

Danske Universiteter og Dansk Byggeri fremfører, at i forbindelse med udbud af forskningsbaseret myndighedsbetjening bør den forskningsfaglige vurdering i udbudsforløbet foretages via det forskningsrådgivende system.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 6/6

Lundbeckfonden, Danmarks ErhvervsforskningsAkademi og Dansk Erhverv finder det positivt, at Det Frie Forskningsråd skal sikre rammer for tværfaglig forskning. Kunstakademiets Arkitektskole m.fl. ser gerne et tværfagligt forskningsråd. DJØF og Lægemedelindustriforeningen er bekymret for, at der kommer for meget fokus på tværfaglighed på bekostning af den disciplinorienterede forskning.

Ingeniørforeningen, Dansk Industri, Lægemedelindustriforeningen og Dansk Erhverv så gerne en enhedsbestyrelse, som foreslået af evalueringspanelet. Københavns Universitet, Danmarks Grundforskningsfond, Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd tager afstand fra ideen om en enhedsbestyrelse.

Ændringer på baggrund af høring og efter drøftelser i forligskredsen

På baggrund af høringssvarene og drøftelser i forligskredsen (V, S, DF, SF, KF, RV, EL og LA) er der foretaget følgende overordnede ændringer i lovforslaget:

En lang række høringssvar argumenterer for at fortsætte med de små bevillingstyper i forskningsrådssystemet, blandt andet for fortsat at sikre mulighederne for unge forskere, små forskningsområder og tværvidenskabelige forskningsområder. Derfor bortfalder forslaget om at overføre i alt 30 mio. kr. til finansiering af opgaven til universiteterne. Forligskredsen har ønsket fortsat at give et signal om, at det vil være positivt at tilgodese større bevillingstyper frem for mindre, men formuleringen i bemærkningerne om emnet er blødt op.

Flere høringssvar udtrykker bekymring overfor forslaget om at reducere antallet af medlemmer af de faglige forskningsråd under Det Frie Forskningsråd fra højst 90 til højst 60. Derfor er dette forslag ændret til en reduktion til højst 75, som foreslået i et af høringssvarene.

Det Strategiske Forskningsråd og Landbrug og Fødevarer peger i deres høringsvar på, at det er uhensigtsmæssigt, at Det Strategiske Forskningsråd ikke har samme praksis som Rådet for Teknologi og Innovation i forhold til deres tværrådslige samarbejde, SPIR. For at lette øget samspil mellem enkelte organer, gives der derfor mulighed for, at ministeren efter anmodning fra Det Strategiske Forskningsråd kan dispensere fra forskningsrådslovens mere proceduremæssige bestemmelser i de særlige tilfælde, hvor flere råd eller fonde i forskningsrådssystemet går sammen om tværrådslige og typisk større satsninger.

I sit høringsvar har Danmarks Forskningspolitiske Råd foreslået, at rådet får egen budgetlinje på finansloven. Forslaget imødekommes på den måde, at det i anmærkningerne på finansloven præciseres hvor mange midler der afsættes til sekretariatsbetjeningen.

Herudover er der foretaget en række mindre tekniske justeringer mv., som fremgår af det fremsatte lovforslag.